

DOTAZNÍK PRE DEZIGNOVANÉHO KOMISÁRA**Olivér VÁRHELYI****Zdravie a dobré životné podmienky zvierat****1. Všeobecná spôsobilosť, európska angažovanosť a osobná nezávislosť**

Ktoré aspekty svojich osobných kvalifikácií a skúseností považujete za zvlášť dôležité vo funkcii komisára a pri presadzovaní všeobecného európskeho záujmu, najmä v oblasti, za ktorú by ste mali niesť zodpovednosť? Ako prispějete k plneniu politických usmernení Komisie? Ako budete uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti a začleňovať rodové hľadisko do všetkých oblastí politiky vo svojom portfóliu? Ako budete uplatňovať hľadisko mládeže?

Aké záruky nezávislosti môžete poskytnúť Európskemu parlamentu a ako by ste zabezpečili, aby žiadna Vaša činnosť v minulosti, súčasnosti ani budúcnosti nemohla spochybniť plnenie Vašich úloh v rámci Komisie?

Ktoré aspekty svojich osobných kvalifikácií a skúseností považujete za zvlášť dôležité vo funkcii komisára a pri presadzovaní všeobecného európskeho záujmu, najmä v oblasti, za ktorú by ste mali niesť zodpovednosť?

Celú svoju kariéru som venoval posilňovaniu Európskej únie – pracoval som na prehlbovaní jej vnútornej integrácie, ale aj na rozvíjaní vzťahov s priamym susedstvom EÚ a na podpore kandidátskych/potenciálnych kandidátskych krajín na ich ceste do EÚ.

Než som sa v roku 2019 stal členom Európskej komisie ako komisár pre susedstvo a rozšírenie, strávil som celú svoju profesionálnu kariéru ako štátny zamestnanec a pracoval som na napredovaní európskej integrácie. V tom čase som nadobudol podrobné znalosti o rozhodovacích procesoch EÚ a rôznych odvetvových politikách EÚ vrátane politiky v oblasti zdravia a pravidiel týkajúcich sa dobrých životných podmienok zvierat.

Svoju schopnosť presadzovať všeobecný záujem Európskej únie som preukázal aj ako vedúci oddelenia v Európskej komisii, keď v rámci druhej posilnenej spolupráce v EÚ vznikol európsky patent s jednotným účinkom. Počas tohto obdobia som bol zodpovedný za rozvoj a ochranu práv duševného vlastníctva v rôznych odvetviach vrátane farmaceutického odvetvia, za posilnenie konkurenčnej výhody EÚ a za zabezpečenie rovnakých podmienok vo vzťahu k našim medzinárodným partnerom.

Moja kariéra v maďarskej verejnej správe (či už som pôsobil ako vedúci právneho servisu misie Maďarska pri EÚ, alebo ako zástupca stáleho predstaviteľa na Stálom zastúpení Maďarska pri EÚ) mi poskytla množstvo príležitostí pracovať na politicky, hospodársky a finančne citlivých spisoch týkajúcich sa zdravia a potravinárskeho odvetvia. Išlo okrem iného o všeobecné farmaceutické právne predpisy a ich revíziu z roku 2003, nariadenie o zdravotníckych pomôckach, smernicu o tabakových výrobkoch alebo smernicu o možnosti členských štátov obmedziť alebo zakázať na svojom území pestovanie geneticky modifikovaných organizmov (tzv. smernica o GMO).

Keď som sa v roku 2019 stal členom Európskej komisie, mal som tú česť slúžiť EÚ ako európsky komisár pre susedstvo a rozšírenie. V tom čase som sa aktívne zaoberal reakciou EÚ na mnohé nepredvídané výzvy, ktoré zmenili geopolitické prostredie v Európe a vo svete. Dôležitou súčasťou mojej práce bolo zabezpečiť podporu pre západný Balkán a susedstvo EÚ v dôsledku pandémie COVID-19. Preto sme urýchlene zmenili účel existujúcej pomoci, aby sa poskytovali najnaliehavejšie služby, vrátane dodávok vakcín, terapeutík, ochranných prostriedkov atď. Takisto sme kládli väčší dôraz na rozvoj odolnejších systémov zdravotnej starostlivosti a zosúladienie príslušných právnych predpisov s pravidlami EÚ. Celkovo sme v regiónoch v rámci môjho portfólia v týchto kritických chvíľach zmobilizovali viac ako 8,1 miliardy EUR.

Príkladom je Ukrajina, kde Európska komisia vo februári 2022 poskytla grant vo výške 120 miliónov EUR ako rozpočtovú podporu na pomoc vláde pri posilňovaní pripravenosti na civilné krízy a ich riadenia na ústrednej a miestnej úrovni. Vďaka tomu sa nepretržite poskytovali základné služby vrátane lekárskej pomoci najzraniteľnejším občanom. Komisia okrem toho poskytla 12 miliónov EUR na súvisiace opatrenia na podporu vypracovania a zavedenia reformy starostlivosti o deti a na posilnenie prístupu detí k starostlivosti zohľadňujúcej poznatky o traume. Rozšírili sme partnerstvo s Rozvojovým programom Organizácie Spojených národov prostredníctvom programu EU4Recovery (35 miliónov EUR), ktorý sa zameriava na poskytovanie kvalitných verejných služieb vrátane zdravotnej starostlivosti v prvej línii a v priľahlých komunitách. Investície do zlepšenia ukrajinského systému verejnej zdravotnej starostlivosti boli začlenené do Nástroja pre Ukrajinu, z ktorého bude Ukrajina čerpať podporu aj v nadchádzajúcich rokoch.

Som pevne presvedčený, že vďaka silnejšiemu susedstvu je oveľa silnejšia aj samotná Únia. Preto som od začiatku svojho mandátu ako člen kolégia prijímal opatrenia na podporu sociálno-ekonomického rozvoja krajín z môjho portfólia. V tejto súvislosti sme spustili hospodárske a investičné plány pre západný Balkán, východné susedstvo a južné susedstvo. Stanovili sme si cieľ zmobilizovať do roka 2027 investície vo výške 77 miliárd EUR a môžem hrdlo vyhlásiť, že na konci môjho mandátu sme s týmto plánom popredu, keďže sme zmobilizovali 54,68 miliardy EUR, čo je 70 % cieľa stanoveného na rok 2027. Tento fakt je dobrým znamením, pokiaľ ide o cieľ politických usmernení zvolenej predsedníčky urobiť z Komisie na roky 2024 – 2029 Komisiu investícií. Okrem toho sme v rámci týchto programov začlenili zdravotnú starostlivosť medzi kľúčové odvetvia rozvoja vo všetkých troch regiónoch, čím sa podiel podpory opatrení súvisiacich so zdravotnou starostlivosťou za posledné tri roky predchádzajúceho viacročného finančného rámca (2018 – 2020) zvýšil z 579 miliónov EUR na viac ako 696 miliónov EUR (2021 – 2023), čo predstavuje zvýšenie o 17 %. Financovanie sa vzťahovalo na širokú škálu opatrení, od podpory prístupu k centrárom primárnej zdravotnej starostlivosti cez imunizáciu zraniteľného obyvateľstva v krajinách, ako je Libanon, až po umožnenie lepších reakcií systému zdravotnej starostlivosti na západnom Balkáne, kde mohla EÚ po prvý raz poskytnúť podporu na infraštruktúru zdravotnej starostlivosti na základnej a strednej úrovni, ako je napríklad nová pediatrická nemocnica v Belehrade, ktorá je popredným a vysokokvalitným zariadením na západnom Balkáne. Bojovali sme aj proti viacrozmernej chudobe v nepriviligovaných vidieckych oblastiach Egypta, pričom sme posilnili výrobné kapacity a prístup k liekom vrátane vakcín a iných zdravotníckych technológií. Podporili sme aj kvalitu zdravotnej starostlivosti a prístup k zdravotnej starostlivosti pre utečencov v Turecku, pričom sme poskytli okamžitú pomoc na zdravotnícku a vzdelávaciu infraštruktúru po zemetrasení.

Ako prispejete k plneniu politických usmernení Komisie?

Plne podporujem víziu zvolenej predsedníčky stanovenú v politických usmerneniach – víziu silnejšej Európy, ktorá prináša udržateľnú prosperitu a konkurencieschopnosť, chráni ľudí a kvalitu nášho života, bráni demokraciu a zabezpečuje sociálnu spravodlivosť.

Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára pre zdravie a dobré životné podmienky zvierat, mám v úmysle vynaložiť všetko potrebné úsilie na dobudovanie európskej zdravotnej únie, posilnenie odolnosti, bezpečnosti, kvality a udržateľnosti systémov zdravotnej starostlivosti s cieľom chrániť zdravie našich občanov pred ohrozeniami zdravia a podporovať zdravotnú prevenciu a zdravý životný štýl.

Moju prácu bude usmerňovať prepojenie medzi ľuďmi, zvieratami, rastlinami a životným prostredím v rámci prístupu „jedno zdravie“.

Zameriam sa na to, aby sa EÚ stala inovačnou hybnou silou, ktorá svojim občanom poskytuje inovatívne a cenovo dostupné lieky a liečbu a ktorá dodržiava naše prísne normy v oblasti bezpečnosti potravín a dobrých životných podmienok zvierat. Zabezpečím, aby sa politické usmernenia zvolenej predsedníčky riadne vykonávali vo všetkých oblastiach zodpovednosti, ktoré mi boli pridelené.

Nedávne ransomvérové útoky na nemocnice a systémy zdravotnej starostlivosti sú neprijateľné. Budem spolupracovať so zainteresovanými stranami v oblasti elektronického zdravotníctva s cieľom identifikovať prostriedky na odhaľovanie kybernetických hrozieb, predchádzanie týmto hrozbám a reakciu na ne. V spolupráci s výkonnou podpredsedníčkou pre technologickú suverenitu, bezpečnosť a demokraciu pripravíme počas prvých 100 dní mandátu európsky plán pre kybernetickú bezpečnosť nemocníc a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.

Veľmi dobre si uvedomujem potrebu posilniť našu konkurencieschopnosť na základe nášho jedinečného sociálno-ekonomického modelu. Musíme sa zamerať na kľúčové strategické odvetvia, v ktorých môže Európa získať konkurenčnú výhodu, ako sú biotechnológia (a pracovať na novom európskom akte o biotechnológiách)

a zdravotné údaje, a to aj zavedením európskeho priestoru pre zdravotné údaje. Budem sa usilovať o dokončenie farmaceutickej reformy tým, že budem podporovať spoluzákodarcov pri dosahovaní správnej rovnováhy medzi veľmi potrebným posilnením inovácií a prístupnosťou, dostupnosťou a cenovou prijateľnosťou liekov, ktorú naši občania očakávajú. Zintenzívnim vykonávanie súčasného rámca týkajúceho sa zdravotníckych pomôcok a posúdim potrebu prípadných legislatívnych zmien.

Aktom o kritických liekoch budem riešiť endemické riziká nedostatku kritických liekov a zdravotníckych pomôcok a znižovať závislosť. Na základe skúseností s pandémiou COVID-19 budem naďalej posilňovať našu architektúru zdravotnej bezpečnosti a zaistím, aby bola Európa pripravená a dobre vybavená na reakciu na budúce ohrozenia zdravia.

V súlade s poverovacím listom od zvolenej predsedníčky Ursuly von der Leyenovej zintenzívnim našu prácu v oblasti zdravotnej prevencie s cieľom zabezpečiť komplexný prístup k podpore zdravia a prevencii chorôb počas celého života. Investície do účinnej prevencie môžu ponúknuť správne nástroje na riešenie takýchto výziev, zníženie záťaže spojenej s neprenosnými ochoreniami, podporu zdravej dlhovekosti a zmiernenie zaťaženia systémov zdravotnej starostlivosti.

Ako súčasť práce v oblasti zdravotnej prevencie a ako oznámila zvolená predsedníčka, po dokončení prebiehajúceho hodnotenia navrhmem revíziu smernice o tabakových výrobkoch. Revízia smernice by sa mala zamerať najmä na používanie nových tabakových výrobkov.

Súčasťou programu Komisie je aj duševné zdravie, pričom v roku 2023 bolo predstavených 20 hlavných iniciatív. Spolu s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami budem naďalej vykonávať tieto iniciatívy. Osobitnú pozornosť budem venovať duševnému zdraviu detí a mladých ľudí. S výkonnou podpredsedníčkou pre technologickú suverenitu, bezpečnosť a demokraciu a ostatnými členmi kolégia budem spolupracovať na vyšetrení vplyvu sociálnych médií na blaho detí a mládeže.

Vynaložím maximálne úsilie na riešenie obrovských rizík antimikrobiálnej rezistencie, pričom nadviažem na našu spoluprácu s členskými štátmi a budem ju ďalej rozvíjať v snahe dosiahnuť ciele do roku 2030 prostredníctvom prístupu „jedno zdravie“.

Máme najprísnejšie normy na svete, pokiaľ ide o bezpečnosť potravín a dobré životné podmienky zvierat. Budem naďalej postupne modernizovať naše právne predpisy na základe najnovších vedeckých poznatkov, pričom budem vyvažovať udržateľnosť a etickú a hospodársku realitu a zároveň chrániť konkurencieschopnosť našich poľnohospodárov a očakávania občanov. Budem spolupracovať s členskými štátmi na vytvorení rovnakých podmienok na vnútornom trhu a na medzinárodnej úrovni v súlade s obchodnými pravidlami.

V neposlednom rade zabezpečím, aby sa v rámci mojich politík na nikoho nezabudlo a aby sa vytvorili podmienky pre skutočne inkluzívne systémy v oblasti zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, v ktorých sa budú spravodlivo naplňovať potreby ľudí a zvierat.

Ako budete uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti a začleňovať rodové hľadisko do všetkých oblastí politiky vo svojom portfóliu?

Rovnosť medzi ženami a mužmi je skutočne základnou hodnotou EÚ zakotvenou v zmluvách. Počas môjho súčasného mandátu som bol pevne odhodlaný posilňovať rodovú rovnosť a postavenie žien a dievčat v regiónoch susedstva a regiónoch zapojených do procesu rozširovania v súlade so stratégiou pre rodovú rovnosť a akčným plánom EÚ pre rodovú rovnosť III. Cieľom bolo najmä to, aby všetka finančná pomoc v rámci môjho portfólia, a to vo všetkých odvetviach, zahŕňala rodové hľadisko a podporovala rodovú rovnosť.

Hrdo by som využil príležitosť naďalej slúžiť pod vedením prvej predsedníčky Európskej komisie s cieľom napredovať v uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti a začleňovaní rodového hľadiska do oblasti zdravia a dobrých životných podmienok zvierat.

Okrem toho som tiež vyvinul značné úsilie a dosiahol hmatateľné výsledky pri posilňovaní rodovej rovnosti v rámci Európskej komisie, a to aj v útvaroch, za ktoré som zodpovedný, tak, ako som sa k tomu zaviazal vo svojej predchádzajúcej písomnej odpovedi Európskemu parlamentu v roku 2019: k 1. decembru 2019 bol podiel žien vo vrcholovom manažmente na Generálnom riaditeľstve pre európsku susedskú politiku a rokovania o rozšírení (GR NEAR) 33 % a v strednom manažmente 39 %, pričom obe čísla sú pod priemerom Európskej komisie. Do roku

2024 sa situácia výrazne zlepšila, pričom percentuálny podiel žien vo vrcholovom manažmente sa zvýšil na 56 % a v strednom manažmente na 54 %, čo je v oboch prípadoch nad priemerom Európskej komisie.

Na základe týchto skúseností mám v úmysle naďalej podporovať rodovú rovnosť aj v budúcnosti, a to v súlade s politickými usmerneniami pre Európsku komisiu na roky 2024 – 2029.

Ako budete uplatňovať hľadisko mládeže?

Za posledných päť rokov som zabezpečil, aby sa podpora mládeže v jej úsilí stala prierezovým prvkom našich vzťahov s partnerskými krajinami a pomoci týmto krajinám.

V rámci Európskeho roka mládeže 2022 sme sa zúčastnili na vypracovaní a vykonávaní vôbec prvého politického rámca pre strategické partnerstvo s mladými ľuďmi na celom svete s názvom akčný plán pre mládež v rámci vonkajšej činnosti Európskej únie na roky 2022 – 2027. V tejto súvislosti sme posilnili program Mladé hlasy Stredozemia, ktorý podporuje spoluprácu medzi mládežou na oboch stranách Stredozemia vo verejných záležitostiach a v miestnych a regionálnych transformačných iniciatívach. Napomáhali sme program Erasmus+, ktorý podporuje budovanie kapacít v oblasti mládeže na západnom Balkáne a v južnom Stredozemí, ako aj program EU4Youth, ktorý podporuje zapojenie mládeže do tvorby politik v rámci Východného partnerstva a jej vedúce postavenie v tejto tvorbe politik, a to najmä na Ukrajine, a sieť mladých európskych veľvyslancov na západnom Balkáne a v rámci Východného partnerstva a veľvyslancov dobrej vôle v južnom susedstve.

V oblasti zdravia, duševného zdravia a pohody mládeže sme sa dohodli na posilnení systémov zdravotnej starostlivosti (riešenie nerovností a pokrok smerom k všeobecne dostupnej zdravotnej starostlivosti) a podpore komplexných, bezpečných a inkluzívnych zdravotníckych služieb zohľadňujúcich potreby detí a mládeže vrátane služieb v oblasti duševného zdravia a elektronického zdravotníctva v našich partnerských krajinách. Počas Európskeho roka mládeže sme nielen usporiadali mnoho regionálnych podujatí, ale v Bruseli na oslavách Európskeho roka mládeže sme privítali viac než 150 študentov z uvedených troch regiónov.

Počas môjho mandátu v rokoch 2021 – 2023 bolo na opatrenia súvisiace s mládežou vyčlenených viac ako 966 miliónov EUR, čo je o vyše 60 % viac v porovnaní s predchádzajúcimi tromi rokmi (594 miliónov EUR na roky 2018 – 2020). Medzi tieto opatrenia patrí napríklad zlepšenie vzdelávacej infraštruktúry v Čiernej Hore, posilnenie postavenia kosovskej mládeže vďaka programu založenému na učení sa prostredníctvom skúseností, zvýšenie kvality vzdelávania zraniteľných detí a mládeže v Jordánsku a Libanone alebo podpora zelených a digitálne vybavených škôl v Tunisku či podpora mladých podnikateľov prostredníctvom programu Erasmus pre mladých podnikateľov alebo mechanizmu pre zamestnanosť a podnikanie v rámci programu EU4Youth. Podporili sme aj programy zamestnanosti mladých ľudí v Bosne a Hercegovine a prostredníctvom programu EU4Schools sme po ničivom zemetrasení v roku 2019 dobudovali už 57 vzdelávacích zariadení a zlepšili podmienky vzdelávania pre približne 25 000 študentov, detí a učiteľov v Albánsku. Na celom území Ukrajiny podporujeme rekonštrukciu a obnovu školského vzdelávania (100 miliónov EUR).

Okrem toho považujem za mimoriadne dôležité, aby sme sa pri vypracúvaní našich politik aktívne pýtali na názory mládeže nielen v EÚ, ale aj v partnerských krajinách, a zohľadňovali ich. Mladá generácia má u mňa vždy otvorené dvere. Počas mandátu som mal príležitosť stretnúť sa s mnohými skupinami mladých ľudí a študentov z regiónov zapojených do procesu rozširovania EÚ a z regiónov susedstva, či už pri návšteve mládežníckych laboratórií, zariadení IT infraštruktúry, škôl, nemocníc atď., alebo keď som ich pozval do Berlaymontu.

Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára pre zdravie a dobré životné podmienky zvierat, budem pokračovať v rovnakom prístupe s cieľom zabezpečiť, aby sme prijímali dlhodobé a nadčasové rozhodnutia. Na začiatok v súlade s mojím poverovacím listom usporiadam počas prvých 100 dní prvý každoročný politický dialóg s mládežou. Podľa svojho poverovacieho listu sa takisto zameriam na dosah, ktorý majú na ľudí sociálne médiá a pridlhý čas strávený pred obrazovkou, pričom osobitnú pozornosť budem venovať mladým ľuďom, ich pohode a duševnému zdraviu. Považujem za mimoriadne dôležité sústrediť sa na preventívnu časť zdravotnej politiky týkajúcej sa mladých ľudí ako na dlhodobú investíciu do ich budúcnosti.

Áke záruky nezávislosti môžete poskytnúť Európskemu parlamentu a ako by ste zabezpečili, aby žiadna Vaša činnosť v minulosti, súčasnosti ani budúcnosti nemohla sponchybníť plnenie Vašich úloh v rámci Komisie?

Mojou povinnosťou bude naďalej dodržiavať najvyššie etické normy a plniť povinnosti stanovené v článku 17 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ), v článkoch 245 a 339 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a v kódexe správania členov Komisie.

Moje vyhlásenie o záujmoch je úplné a verejne prístupné a v prípade akejkolvek zmeny ho aktualizujem. Budem sa tiež vyhýbať akejkolvek situácii, v ktorej by sa mohla spochybniť moja nestrannosť a nezávislosť, a budem informovať predsedníčku Komisie o každej situácii, ktorá by mohla zahŕňať konflikt záujmov.

Budem si plniť povinnosti týkajúce sa transparentnosti v otázkach tvorby politik EÚ a ich vykonávania, ako sa stanovuje v kódexe správania, a stretávať sa len s tými profesijnými organizáciami, zástupcami záujmových skupín alebo samostatne zárobkovo činnými osobami, ktoré sú zaregistrované v registri transparentnosti.

Rovnako ako v posledných piatich rokoch budem aj naďalej uverejňovať informácie o svojich cestovných výdavkoch spolu s podrobnosťami o ich účele a ciele v podobe fotografií, videí a vystúpení v médiách/sociálnych médiách.

V záujme podpory priamej transparentnosti a kontroly zo strany verejnosti sa budú všetky moje zasadnutia naďalej dôsledne uverejňovať na oficiálnych stránkach Európskej komisie venovaných kalendáru. Na mojej oficiálnej domovskej stránke sa naďalej budú uverejňovať všetky moje verejné prejavy a vyhlásenia v deň ich prednesu.

Budem sa riadiť najvyššími etickými povinnosťami. To platí pre prijímanie darov, pohostinnosť, vyznamenania, ceny a ocenenia, pre externé činnosti počas funkčného obdobia, ako aj pre činnosti po jeho skončení. Finančné a iné zdroje Komisie budem využívať nanajvýš starostlivo.

2. Riadenie portfólia a spolupráca s Európskym parlamentom

Môžete sa zaviazat', že budete Parlament riadne informovať o svojej činnosti, ako aj o činnosti svojich útvarov? V čom podľa Vás spočíva Vaša zodpovednosť voči Parlamentu?

Aké konkrétne záväzky ste pripravený prijať, pokiaľ ide o Vašu spoluprácu s Parlamentom a prítomnosť v Parlamente, či už vo výboroch, alebo v pléne, ako aj o transparentnosť, spoluprácu a účinné opatrenia v nadväznosti na pozície Parlamentu a jeho žiadosti o legislatívne iniciatívy? Ste v súvislosti s plánovanými iniciatívami alebo prebiehajúcimi postupmi pripravený včas poskytovať Parlamentu informácie a dokumenty rovnako ako Rade?

Úloha a spolupráca s Európskym parlamentom a jeho výbormi

Rovnako ako v posledných piatich rokoch je pre mňa spolupráca s Európskym parlamentom naďalej mimoriadne dôležitá. Európsku komisiu som zastupoval celkovo na 43 plenárnych zasadnutiach. Ako komisár zodpovedný za susedstvo a rozšírenie som sa zúčastnil na 31 schôdzach organizovaných na úrovni výborov. To zahŕňalo napríklad aj formálne dialógy týkajúce sa finančných nástrojov v rámci môjho portfólia (sedem v súvislosti s Nástrojom susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce a šesť v súvislosti s nástrojom predvstupovej pomoci). V tejto súvislosti som tiež považoval za dôležité urýchlene predložiť Parlamentu všetky kľúčové návrhy a správy (napríklad štyri výročné balíky týkajúce sa rozširovania) hneď v deň ich prijatia v príslušnom výbore (AFET). Spolupracoval som s Európskym parlamentom a jeho príslušnými výbormi vo všetkých fázach procesu tvorby politiky a politického dialógu.

V budúcnosti mám v úmysle nadviazať veľmi úzky pracovný vzťah s poslancami Európskeho parlamentu v oblasti zdravia a dobrých životných podmienok zvierat založený na vzájomnej dôvere a konštruktívnom dialógu. Pevne verím, že je to nevyhnutné na zabezpečenie dôvery občanov v naše politiky a inštitúcie a dohľad nad nimi a na pomoc v boji proti dezinformáciám.

Nevyhnutným predpokladom toho, aby mohol inštitucionálny systém EÚ fungovať a aby mohol byť rozhodovací proces EÚ účinný a legitímny, je efektívna medziinštitucionálna spolupráca. Tá sa opiera o určité hlavné zásady, ktoré sa zavazujem plne dodržiavať, pričom zabezpečím, aby útvary, za ktoré som zodpovedný, uplatňovali rovnaký prístup. Tieto zásady zahŕňajú otvorenosť, vzájomnú dôveru, efektívnosť a pravidelnú výmenu informácií. Okrem toho sa v plnej miere premietajú do politických usmernení zvolenej predsedníčky Ursuly von der Leyenovej, v ktorých sa zdôrazňuje zámer posilniť osobitný vzťah medzi Európskym parlamentom a Komisiou. Ak sa moja nominácia na komisára potvrdí, budem pracovať na tom, aby sa tento cieľ dosiahol, a popritom budem v plnej miere dodržiavať ustanovenia rámcovej dohody z roku 2010 a Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva z roku 2016.

V súlade s politickými usmerneniami budem plne k dispozícii na účasť na schôdzach v Európskom parlamente, ako sú rozpravy v pléne, schôdze výborov, diskusie v rámci dialógu, ako aj bilaterálne stretnutia s poslancami

Európskeho parlamentu. Zabezpečím, aby bol Európsky parlament informovaný o každom významnom vývoji v oblasti, za ktorú budem zodpovedať, a som si plne vedomý dôležitosti rovnakého zaobchádzania s Parlamentom a Radou, pokiaľ ide o prístup na zasadnutia a poskytovanie príspevkov alebo iných informácií.

Transparentnosť

Zvolená predsedníčka Ursula von der Leyenová vo svojich politických usmerneniach zdôraznila, že na znovuzískanie dôvery občanov v Úniu by naše inštitúcie mali byť otvorené a v otázkach transparentnosti bezchybné. V tejto súvislosti je potrebné, aby občania poznali pozície obhajované v legislatívnom procese, a to aj pozície Komisie. Posilňovaním medziinštitucionálnej spolupráce na základe podpory legitimitnosti a zodpovednosti sa zlepši účinnosť a dobrá správa vecí verejných v EÚ.

Som preto plne odhodlaný vykonávať rozsiahle ustanovenia Rámcovej dohody o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a Európskou komisiou a Medziinštitucionálnej dohody o transparentnosti a o lepšej tvorbe práva týkajúce sa transparentnosti a toku informácií. Predovšetkým zabezpečím, aby sa tieto ustanovenia dodržiavali v mojich štruktúrovaných dialógoch a iných stykoch s parlamentnými výbormi.

Takisto budem aktívne prispievať k úsiliu Komisie informovať občanov o jej úlohe v inštitucionálnej štruktúre EÚ. Politické návrhy v oblasti mojej pôsobnosti sa okrem toho budú zakladať na riadnych konzultáciách s expertmi a verejnosťou v súlade so zásadami lepšej právnej regulácie.

Opatrenia v nadväznosti na pozície Parlamentu a jeho žiadosti o legislatívne iniciatívy

Zvolená predsedníčka Ursula von der Leyenová sa jasne zaviazala posilniť úlohu Parlamentu pri iniciovaní a tvorbe právnych predpisov. Zdôraznila, že podľa súčasných ustanovení zmluvy bude jej Komisia na uznesenia Parlamentu prijaté väčšinou poslancov reagovať legislatívnym aktom v plnom súlade so zásadami proporcionality, subsidiarity a lepšej tvorby práva.

S týmto cieľom sa plne stotožňujem a zabezpečím, aby Komisia v oblastiach, ktoré budú patriť do mojej právomoci, konala zodpovedajúcim spôsobom. V rámci záväzku prehĺbiť partnerstvo s Európskym parlamentom budem s Parlamentom úzko spolupracovať na rezolúciách v zmysle článku 225 ZFEÚ. Pevne verím, že to zlepši dialóg a posilní dôveru a zmysel pre spoluprácu v záujme dosiahnutia spoločného cieľa.

Zabezpečím tiež, aby sa na otázky poslancov Európskeho parlamentu Komisia, za ktoré budem zodpovedať, reagovalo rýchlo a presne. Pred plénum Európskeho parlamentu a jeho výbory predstúpim vždy, keď budem vyzvaný, aby som zodpovedal danú otázku alebo reagoval na konkrétnu záležitosť.

Poskytovanie informácií a dokumentov

Plne si uvedomujem skutočnosť, že poskytovanie informácií a dokumentov je základným aspektom prehlbovania partnerstva medzi Európskym parlamentom a Komisiou. Preto sa zasadzujem za úplné vykonávanie príslušných ustanovení rámcovej dohody medzi oboma inštitúciami, ako aj Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva. V Lisabonskej zmluve sa stanovuje rovnosť Parlamentu a Rady ako spoluzákonodarcov a ja zabezpečím, aby sa pri výmene informácií v oblastiach, za ktoré budem zodpovedný, rešpektovala.

Otázky Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

3. Ako budete pracovať na posilňovaní odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti, zabezpečovaní prístupu k starostlivosti a medicínskym produktom a ich cenovej dostupnosti v EÚ a na stimulácii výskumu a konkurencieschopnosti EÚ vo farmaceutickom odvetví? Napriek úsiliu je EÚ naďalej rozdelená, pokiaľ ide o prístup k zdravotnej starostlivosti a dostupnosť liekov, čo ovplyvňuje kvalitu života pacientov v EÚ, ako aj ich šance na vyliečenie chorôb. Ako budete ako komisár pre zdravie, a to aj v spolupráci s členskými štátmi EÚ, znižovať tieto nerovnosti v oblasti zdravia, bojovať proti nedostatku liekov, riešiť nedostatok zdravotníckych pracovníkov a zabezpečovať, aby všetci Európania dostávali najlepšiu liečbu bez ohľadu na to, kde v Únii žijú? Považujete revíziu smernice o cezhraničnej starostlivosti za možné riešenie? Čo už môžete v tejto súvislosti povedať o akte o kritických liekoch? Akým spôsobom akt posilní schopnosť reagovať na zdravotné krízy, zníži závislosť od tretích krajín, pokiaľ ide o dovoz kritických liekov a zložiek, vyrieši kritické potreby v oblasti zdravotnej starostlivosti a zároveň zlepši prístup a cenovú dostupnosť? Ako zabezpečíte, aby EÚ podporovala výskum a vývoj nových liekov alebo liečebných postupov, najmä v prípade zriedkavých chorôb, a zvýšila svoju konkurencieschopnosť, inovácie a strategickú autonómiu a zároveň zabezpečila ich prístupnosť pre pacientov?

Ako vidíte prepojenie s európskym aktom o biotechnológiách? Ako vnímate úlohu programu EU4Health v tejto súvislosti, najmä vzhľadom na nedávno navrhnuté rozpočtové škrtky?

V posledných rokoch čelí odolnosť systémov zdravotnej starostlivosti v EÚ čoraz početnejším výzvam. Pri nich sa ukázalo, že treba posilniť schopnosť systémov zdravotnej starostlivosti predvídať otrasy a štrukturálne zmeny a prispôbiť sa im. Keď sa zníži zraniteľnosť systémov zdravotnej starostlivosti, budú môcť občania EÚ naďalej poskytovať vysokokvalitnú zdravotnú starostlivosť, vytvárať lepšie výsledky v oblasti zdravia a zároveň pomôžu členským štátom zabezpečiť ich udržateľnosť. V zdravotnej politike sa okrem toho rozvinul oveľa silnejší európsky rozmer. Európsky semester a odporúčania pre jednotlivé krajiny, ako aj práca OECD a Európskeho strediska pre monitorovanie systémov zdravotnej starostlivosti a politik v oblasti zdravia v EÚ sú hodnotnými zdrojmi na podporu tohto úsilia. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, zamýšľam pokračovať v tejto práci na posilňovaní systémov zdravotnej starostlivosti v rámci právomocí EÚ.

Keďže naše systémy zdravotnej starostlivosti závisia od digitálnych technológií, jedným z kľúčových aspektov odolnosti je ich kybernetická bezpečnosť. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, ako jeden z prvých krokov by som v úzkej spolupráci s výkonnou podpredsedníčkou pre technologickú suverénitu, bezpečnosť a demokraciu zrealizoval akčný plán v oblasti kybernetickej bezpečnosti nemocníc a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti stanovený v politických usmerneniach.

Pre dobré fungovanie systémov zdravotnej starostlivosti je nevyhnutný prístup k účinným, vysokokvalitným a bezpečným medicínskym produktom. Potrebujeme regulačný rámec prispôbený rýchlemu tempu technologických zmien v sektore zdravotnej starostlivosti. Práve to je cieľom revízie farmaceutických právnych predpisov EÚ navrhnuté v apríli 2023. Zaviedol by sa ňou moderný, zjednodušený a podporný regulačný rámec, vďaka ktorému by sa pre spoločnosti zatriktívni investície do výskumu a vývoja inováčných liekov v EÚ vrátane osobitných stimulov pre lieky na zriedkavé choroby. Túto reformu vnímam ako základný kameň budúcnosti, a ak sa moja nominácia na komisára potvrdí, urobím všetko, čo bude v mojich silách, aby som podporil spoluzákonodarcov pri dokončení tejto reformy.

Ako zdôraznil samotný Európsky parlament, inováčné lieky povolené v EÚ sa k pacientom nedostávajú dostatočne rýchlo a nie sú rovnako dostupné pre všetkých. Pacienti v niektorých západných a väčších členských štátoch majú prístup k 90 % novoschválených liekov, zatiaľ čo v niektorých juho- a stredoeurópskych členských štátoch a menších členských štátoch to môže byť menej ako 20 %. Navrhovaná reforma podporuje rýchlejší prístup pacientov k liekom vo všetkých členských štátoch a skorší vstup generických a biologicky podobných liekov na trh. Okrem podpory prístupu k liekom a, samozrejme, v závislosti od výsledku rokovaní o farmaceutickej reforme by som sa zaoberal aj ďalšími nelegislatívnymi opatreniami, ktoré by mohli reformu doplniť. Naďalej by som podporoval dobrovoľnú spoluprácu medzi príslušnými orgánmi v oblasti nákladovej účinnosti a cenovej dostupnosti liekov.

Osobitnú výzvu predstavuje nedostatok pracovnej sily v zdravotníctve, ktorý sa prejavuje vo všetkých členských štátoch a ovplyvňuje mnohé aspekty tohto povolania. Aspoň v polovici členských štátov je výzvou nerovnomerné rozdelenie zdravotníckych pracovníkov, ktoré vedie k vzniku tzv. zdravotníckych púští. Tento problém sa pri očakávanom náraste dopytu po zdravotnej starostlivosti iba zintenzívni. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, podporím aj prácu budúcej výkonnej podpredsedníčky pre ľudí, zručnosti a pripravenosť a pomôžem vybudovať súdržný rámec na riešenie výziev týkajúcich sa pracovnej sily v oblasti dlhodobej starostlivosti.

Dlhodobým problémom v EÚ je aj nedostatok liekov, čo závažne vplýva na kvalitu života pacientov v celej Európe. V súlade s uznesením Európskeho parlamentu Komisia rozšírila mandát Európskej agentúry pre lieky na koordinované a spoločné riadenie kritických nedostatkov na úrovni EÚ v čase krízy. Farmaceutická reforma obsahuje aj prísne regulačné opatrenia, ktorých cieľom je predchádzať nedostatku liekov, zmierňovať ho a posilňovať dodávateľské reťazce. Zaviedli sa ďalšie nelegislatívne opatrenia, pričom nová Aliancia pre kritické lieky sa ukázala ako cenné fórum na skúmanie pokroku.

Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem pracovať na doplnení opatrení navrhnutých vo farmaceutickej reforme návrhom aktu o kritických liekoch. Akt by poskytol koordinovaný prístup k riešeniu závažného nedostatku kritických liekov. Jeho cieľom by bolo posilniť odolnosť, diverzifikovať naše dodávateľské reťazce a znížiť závislosť od krajín mimo EÚ, pokiaľ ide o kritické lieky a ich zložky, a zároveň pomôcť zachovať cenovú dostupnosť liekov. Zabezpečil by som, aby sa v posúdení vplyvu Komisie preskúmali všetky potenciálne možnosti politiky. Mohli by sa zväžiť možnosti, ako sú opatrenia v oblasti obstarávania, ktoré pomôžu zvýšiť predvídateľnosť dopytu, opatrenia na zachovanie a posilnenie výrobných kapacít Európy a rozvoj strategických partnerstiev na diverzifikáciu dodávateľských reťazcov.

V záujme zlepšenia našej globálnej konkurencieschopnosti by sme sa mali usilovať, aby stredobodom nášho hospodárstva zostali inovácie, a to nielen ako hnacia sila prelomových objavov v oblasti medicíny, ale aj na prilákanie globálnych talentov a investícií do sektora zdravotníctva EÚ. Pre dlhodobú konkurencieschopnosť EÚ majú strategický význam biotechnológia, umelá inteligencia a údaje z európskeho priestoru pre zdravotné údaje. Okrem toho, že sa tým pacientom umožní zdieľať svoje údaje s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a vyhnúť sa zbytočným testom, zdravotné údaje sa bezpečne sprístupnia na účely výskumu, čím sa napomôže vývoju nových liečob, výrobných procesov a inovačných produktov, a to aj v prípade zriedkavých chorôb.

Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, jednou z mojich hlavných priorít bude predložiť akt o biotechnológiách s cieľom urobiť zo sektora biotechnológií EÚ svetového lídra a podporovať toto odvetvie tam, kde treba. Cieľom aktu ako súčasť širšej stratégie pre európske vedy o živej prírode bude zjednodušiť regulačné prostredie EÚ a viac ho podnietiť k inováciám, prilákať inovátorov a investorov, aby robili výskum, a uľahčiť uvádzanie biotechnológií z laboratória do prevádzky a na trh v súlade s prácou stanovenou v politických usmerneniach o podpore startupov a scaleupov. Zároveň musíme posilniť zručnosti našich vedcov, podnikateľov a pracovnej sily v oblasti výskumu, vývoja a biotechnológií.

Významným úspechom, pokiaľ ide o prístup občanov EÚ k lekárskeму ošetrovaniu, je smernica o cezhraničnej zdravotnej starostlivosti. Jej vykonávanie si však vyžaduje neustálu pozornosť. V hodnotení z roku 2022 sa potvrdilo, že smernica prináša občanom EÚ pridanú hodnotu, hoci tiež platí, že väčšina cezhraničnej zdravotnej starostlivosti je stále účinne riadená koordináciou sociálneho zabezpečenia. Jedným z dôležitých úspechov smernice je, že niektoré z jej kľúčových prvkov (ako sú elektronické zdravotníctvo, európske referenčné siete pre zriedkavé choroby a hodnotenie zdravotníckych technológií) viedli k špecializovaným iniciatívam a právnym predpisom. Ďalšie hodnotenie smernice sa uskutoční v roku 2027 a budeme sa musieť dôkladne pozrieť na jej vykonávanie v praxi a na to, či by sa mohlo zlepšiť.

Podstatný príspevok k iniciatívam v oblasti zdravia v EÚ za veľmi náročných okolností predstavuje aj program EU4Health. S členskými štátmi budem úzko spolupracovať na využívaní programu na podporu spravodlivejšieho prístupu k zdravotnej starostlivosti a jej výsledkov v celej únii. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem naďalej využívať partnerstvá a inovatívne riešenia financovania na ďalšie zlepšovanie systémov zdravotnej starostlivosti, výskumných kapacít a digitálneho zdravia. Hlavnou prioritou verejnej finančnej podpory a investícií by momentálne malo byť zabezpečenie využívania zdrojov dostupných prostredníctvom nástroja NextGenerationEU a súčasného rozpočtu. Ďalší viacročný finančný rámec je príležitosťou, aby sme finančné prostriedky vynakladali cielenejšie, jednoduchšie a účinnejšie.

Našimi politikami v oblasti zdravia a cieľovými investíciami musíme naďalej posilňovať našu prevenciu, odolnosť a konkurencieschopnosť. Európa potrebuje silný, konkurencieschopný a inovatívny farmaceutický sektor a takisto potrebuje čo najlepšie využiť biotechnologickú revolúciu. V politických usmerneniach sa jasne uvádza, že musíme investovať do inovácií a technológií, ktoré budú formovať naše hospodárstvo a budú hnacou silou našich transformácií. To musí byť našou prioritou.

4. Aké sú vaše konkrétne plány na boj proti antimikrobiálnej rezistencii (AMR) na vnútroštátnej úrovni, na úrovni EÚ a na medzinárodnej úrovni v súlade s prístupom „jedno zdravie“, pokiaľ ide o environmentálne zdravie, zdravie ľudí a zdravie zvierat? Aké konkrétne dodatočné opatrenia plánujete okrem tých, ktoré už boli navrhnuté v revízii farmaceutických právnych predpisov, a to tak v humánnej, ako aj veterinárnej oblasti? Ako plánujete riešiť nedostatok antimikrobiálnych látok a diagnostických nástrojov a zabezpečiť prístup k nim pri súčasnom zabezpečení ich obozretného a uvážlivého používania? Predložte aktualizáciu zoznamu antibiotík vyhradených na humánne použitie? Keďže výskum a inovácie sú kľúčovým prvkom boja proti AMR, ako plánujete stimulovať verejný aj súkromný výskum a inovácie v tejto oblasti? Plánujete preskúmať zatiaľ nevyužitú zdravotnícku protipatrenia, ako sú bakteriofágy?

Antimikrobiálna rezistencia (AMR) predstavuje vážnu globálnu zdravotnú hrozbu. Nemôžeme prehliadať odhady OSN, že bez prísnych opatrení by do roku 2050 mohlo zomierať 10 miliónov ľudí ročne na celom svete a 390 000 len v Európe. Uvedené čísla pritom nezahŕňajú hospodárske náklady, ktoré sa pre Európu odhadujú na 11,7 miliardy EUR ročne v dôsledku zvýšených nákladov na zdravotnú starostlivosť a straty produktivity.

Opatrenia na boj proti AMR je teda nevyhnutné zintenzívniť. Mínuloročné odporúčanie Rady o posilnení opatrení EÚ na boj proti antimikrobiálnej rezistencii v rámci prístupu „jedno zdravie“ bolo dôležitým míľnikom, najmä pokiaľ ide o konkrétne a merateľné odporúčané ciele, ktoré sa majú dosiahnuť do roku 2030. Obsahuje odporúčania týkajúce sa dohľadu, prevencie a kontroly infekcií, uvážlivého a obozretného používania

antimikrobiálnych látok a zvyšovania informovanosti. Komisia v tejto oblasti podporuje opatrenia členských štátov.

Hlavnou témou vykonávania krokov v tejto oblasti by mohlo byť sledovanie pokroku a každoročné monitorovanie pokroku pri dosahovaní týchto cieľov. V roku 2027 Komisia rozhodne o ďalších krokoch na základe správy o vykonávaní odporúčania Rady plánovanej na ten istý rok.

Takisto máme v úmysle vypracovať nové usmernenia o prevencii a kontrole infekcií na podporu intervencií v členských štátoch, najmä v prípade nemocníc, ktoré nesú najväčšiu záťaž AMR. Významnou podporou tu môže byť Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb.

Pri veterinárnych liekoch členské štáty každoročne nahlasujú údaje o predaji a používaní antimikrobiálnych látok. Z týchto údajov vyplýva, že v predaji antimikrobiálnych látok pre zvieratá sa už dosiahol pokles o vyše polovicu z očakávaného poklesu stanoveného v stratégii Z farmy na stôl. Hneď, ako sa budú dať priebežne určiť trendy v predaji a používaní, budeme schopní posúdiť potrebu dodatočných cieľených opatrení.

Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, aj v tejto oblasti sa zameriam na uplatňovanie a presadzovanie povinností týkajúcich sa AMR a veterinárneho lekárstva (vrátane povinností vyplývajúcich z nariadenia o veterinárnych liekoch a nariadenia o medikovaných krmivách) vo všetkých členských štátoch, a to aj prostredníctvom auditov. Platí to aj pre krajiny mimo EÚ, ktoré chcú vyvážať zvieratá a živočíšne produkty do Únie a ktoré sú povinné dodržiavať naše pravidlá a nesmú používať antimikrobiká na podporu rastu ani antimikrobiká vyhradené v EÚ na liečbu infekcií u ľudí. Mali by sa urýchlene preskúmať nové informácie relevantné pre možnú revíziu zoznamu antimikrobík vyhradených pre ľudí, ako sa vymedzuje v nariadení o veterinárnych liekoch.

Všetci sa zhodneme, že vývoj nových antimikrobiálnych látok je naliehavý. Obmedzenie používania antimikrobiálnych látok však vplyva na objem predaja a následne aj na návratnosť investícií pre držiteľov povolení na uvedenie na trh. To je hlavný dôvod, prečo je v tejto oblasti nedostatok investícií a prečo sú potrebné ďalšie stimuly na vývoj inovatívnych antimikrobiálnych látok a zabezpečenie prístupu k antimikrobiálnym látkam.

V snahe prekonať toto zlyhanie trhu navrhovaná farmaceutická reforma zahŕňa inovačný poukaz na exkluzivitu údajov s cieľom vytvoriť osobitný stimul na vývoj nových prelomových antimikrobiálnych látok účinných proti AMR. Zahŕňa aj opatrenia na podporu obozretného používania antimikrobiálnych látok, monitorovanie rezistencie voči nim a predchádzanie nedostatku a na posilnenie hodnotenia potenciálneho vplyvu liekov na životné prostredie. Preto veľmi rád vidím, že Parlament vo svojej pozícii v prvom čítaní osobitne zdôraznil opatrenia na boj proti AMR, a ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, urobím všetko pre to, aby som podporil Parlament a Radu pri rokovaníach s cieľom dosiahnuť úspešný výsledok, najmä pokiaľ ide o tento kritický problém.

Plánovaný návrh aktu o kritických liekoch stanovený v politických usmerneniach, ktorý by dopĺňal opatrenia stanovené v navrhovanej farmaceutickej reforme, by mal významný vplyv na dodávky antimikrobiálnych látok. Mnohé antimikrobiálne látky sa považujú za kritické lieky, takže aj v tejto oblasti by mali opatrenia na riešenie nedostatku kritických liekov pozitívny vplyv, a to aj nápravou zraniteľných miest dodávateľského reťazca, ktoré prispievajú k takémuto nedostatku.

Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem na celosvetovej úrovni spolupracovať s členskými štátmi a našimi partnermi na vykonávaní nedávno prijatej politickej deklarácie Organizácie Spojených národov o AMR. V tejto deklarácii sa uznáva potreba podporovať prístup „jedno zdravie“, stanovujú sa konkrétne ciele a štvorstrannej aliancii sa adresuje výzva, aby v roku 2025 zriadila nezávislú skupinu pre dôkazy pre opatrenia proti AMR, ktorá by usmerňovala členské štáty OSN pri ich vnútroštátnych opatreniach.

Takisto by som sa zasadzoval za zvýšenie počtu prispievateľov do trustového fondu pre AMR združujúceho viacerých partnerov, ktorý je kľúčovým zdrojom financovania venovaného AMR. Fond zohráva zásadnú úlohu pri podpore vykonávania vnútroštátnych akčných plánov v krajinách s nízkymi a so strednými príjmami.

Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, zaviazem sa posilniť naše úsilie obmedziť AMR na všetkých úrovniach a vo všetkých príslušných sektoroch v rámci prístupu „jedno zdravie“. Na dosiahnutí tohto cieľa budem spolupracovať s vami, poslancami Európskeho parlamentu, Radou, so zainteresovanými stranami a s našimi medzinárodnými partnermi.

5. Aké sú vaše návrhy na zlepšenie povinných informácií o potravinách pre spotrebiteľov, najmä pokiaľ ide o obsah živín (v záujme zdravších rozhodnutí, bez nadmerného zjednodušenia), aspekty udržateľnosti (stopa CO₂) a označovanie dobrých životných podmienok zvierat, pri súčasnom zabránení administratívnej záťaži a zaistení bezpečných a cenovo dostupných potravín? Zaviažete sa predložiť opatrenie ohlásené v stratégii Z farmy na stôl v roku 2020, ktoré sa týka zavedenia systému označovania na prednej strane balenia v celej EÚ? Plánujete podobne predložiť aj oneskorený legislatívny návrh týkajúci sa udržateľných potravinových systémov, ktorý bol takisto ohlásený v rámci stratégie Z farmy na stôl? Aký máte pohľad na túto iniciatívu? Pokiaľ ide o používanie pesticídov, aké sú vaše návrhy na podporu poľnohospodárov pri znižovaní používania a rizík chemických pesticídov a ako urýchlite dostupnosť alternatív, ako sú prípravky na biologickú kontrolu alebo látky s nízkym rizikom? Aké sú vaše konkrétne plány na zvýšenie kontrol bezpečnosti potravín v prípade dovážaných výrobkov?

Povinné informácie o potravinách vrátane obsahu živín a označenia výživovej hodnoty na prednej strane balenia môžu spotrebiteľom pomôcť vybrať si zdravšie potraviny. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem spolupracovať s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami na otázke, ako komplexne pristupovať k podpore výberu zdravších potravín, pričom sa budem zaoberať aj informáciami o potravinách, zmenami zloženia potravín a marketingom nezdravých potravín. Súvisí to s prierezovým prístupom k celoživotnej prevencii, ktorý budem budovať na základe existujúcich opatrení na podporu zdravia a prevenciu chorôb. Keďže na spotrebiteľov sa môžu lepšie zamerať vnútroštátne informačné kampane, budem podporovať vnútroštátne úsilie zlepšovať informovanosť o potravinách.

Malo by sa naďalej pracovať na označovaní potravín, pričom treba dávať pozor najmä na to, aby sa minimalizovala akákoľvek súvisiaca záťaž a aby sa hľadali vyvážené, pragmatické riešenia, ktoré uľahčia fungovanie vnútorného trhu. Pri označovaní dobrých životných podmienok zvierat by som sa zameril na zhromažďovanie spoľahlivých dôkazov, najmä o vplyve dobrovoľného systému označovania dobrých životných podmienok zvierat na poľnohospodárov, prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, správanie spotrebiteľov a vnútorný trh.

Zvolená predsedníčka Ursula von der Leyenová v politických usmerneniach oznámila, že nová Komisia počas prvých 100 dní predstaví víziu pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo, ktorá sa zameria na to, ako zabezpečiť dlhodobú konkurencieschopnosť a udržateľnosť sektora poľnohospodárstva a potravinárstva EÚ v rámci možností našej planéty. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem úzko spolupracovať s kolegami v kolégiu na vypracovaní uvedenej vízie tak, aby sa zabezpečil odolný, konkurencieschopný a udržateľný potravinový systém EÚ, kde jedným zo základných kameňov je bezpečnosť potravín. Vízia bude vychádzať zo správy o strategickom dialógu o budúcnosti poľnohospodárstva v EÚ, v ktorej všetky zainteresované strany uznali, že systémový prístup a udržateľnosť sú naďalej kľúčové. Prechod na udržateľné potravinové systémy si vyžaduje rôzne politické nástroje vrátane investícií, stimulov a regulácie, pričom všetky prispievajú k podpornému politickému rámcu, ktorý objasňuje situáciu všetkým zainteresovaným stranám. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem úzko spolupracovať s komisárom pre poľnohospodárstvo a potraviny na vývoji nového systému referenčného porovnávania poľnohospodárskych a potravinových systémov zameraného na harmonizáciu metodík, a to vrátane metodík udržateľnosti v poľnohospodárskych podnikoch.

Budem tiež pokračovať v našom úsilí o zníženie rizík vyplývajúcich z používania pesticídov a o podporu nechemických alternatív, ktoré sú hlavnými cieľmi súčasnej smernice o udržateľnom používaní pesticídov. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, preskúmam, ako ešte zlepšiť vykonávanie smernice alebo posúdiť nové legislatívne iniciatívy v dialógu s členskými štátmi a inými zainteresovanými stranami a na základe odporúčania strategického dialógu, podľa ktorého má Európska komisia umožniť spoľahlivý legislatívny rámec pre produkty biologickej kontroly a postoj k nim.

Významný potenciál znížiť riziko vyplývajúce z používania pesticídov má aj technologická inovácia prostredníctvom digitálnych nástrojov a techník presnej aplikácie, čím sa znižuje množstvo pesticídov potrebných na ochranu plodín. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem pracovať na začlenení týchto technológií do procesu hodnotenia rizika, aby sa pred prijatím rozhodnutí o schválení pesticídov plne zohľadnili. Spolu s podporou inovácií a modernizáciou zariadení na aplikáciu pesticídov sa tak poľnohospodárom umožní dosiahnuť lepší účinok s menším množstvom pesticídov. Mám v úmysle spolupracovať s komisárom pre poľnohospodárstvo a potraviny, aby sme poľnohospodárov pri tomto prechode na digitálne a presné techniky podporili.

Som odhodlaný zvýšiť dostupnosť alternatív k chemickým pesticídom, ako sú biopesticídy, podporou ich prístupu na trh. Počas posledného mandátu Komisia zjednodušila požiadavky na údaje a metódy posudzovania pesticídov na základe mikroorganizmov a vypracovala osobitné usmernenia pre iné biopesticídy, ako sú rastlinné extrakty a feromóny. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, zamýšľam podniknúť ďalšie kroky, aby sa žiadosti

o autorizáciu biopesticídov posudzovali s vysokou prioritou a aby tieto pesticídy mohli mať rýchlejší prístup na trh s cieľom rozšíriť súbor nástrojov pre poľnohospodárov, ktorí chránia svoje plodiny. Tým by sa podporili inovácie, naplnili by sa vyvíjajúce sa potreby ochrany rastlín a riešili by sa vznikajúce fytozdravotné problémy.

EÚ má ako jeden z najväčších svetových dovozcov potravín jeden z najprísnejších a najdôkladnejších systémov kontroly bezpečnosti potravín na svete. Pre našich občanov je, samozrejme, mimoriadne dôležité, aby sa tieto pravidlá riadne vykonávali. Jednou z hlavných zásad tohto systému je, že potraviny uvádzané na trh EÚ musia byť bezpečné, či už pochádzajú z Únie, alebo z tretích krajín. To znamená, že ak chcú krajiny mimo EÚ alebo ich prevádzkarne, ktoré vyrábajú potraviny živočíšneho pôvodu, vyvážať do EÚ, výrobky musia byť preukázateľne v súlade s našimi pravidlami, pričom prístup na trh EÚ umožníme len vtedy, keď sú tretia krajina a prevádzkarne uvedené v zozname pre príslušný výrobok. Potvrdzujú to audity, ktoré Komisia vykonáva v tretích krajinách s cieľom overiť dodržiavanie požiadaviek EÚ. V prípade potreby môže Komisia prijať núdzové opatrenia na zabránenie dovozu nebezpečných potravín.

Lepšie ciele kontroly bezpečnosti dovážaných potravín si vyžaduje neustále úsilie: zahŕňa analýzu údajov z členských štátov a zohľadnenie vedeckých dôkazov v súvislosti s možnými rizikami, štatistických údajov o obchode a dôkazov o systémoch kontroly vyvážajúcich tretích krajín, pričom niektoré pochádzajú z auditov Komisie. Na tomto základe sa kontroly neustále prioritizujú podľa povahy rizík a potenciálneho vystavenia spotrebiteľov a podnikov v EÚ týmto rizikám.

Členské štáty musia disponovať potrebnými nástrojmi na účinné a koordinované vykonávanie kontrol. Lepšie možnosti analýzy a vysledovateľnosti údajov s využitím umelej inteligencie by mohli prispieť k jednoduchšiemu a rýchlejšiemu odhaľovaniu anomálií a k lepšiemu riešeniu akýchkoľvek incidentov s pomocou existujúcich informačných systémov v správe Komisie. Ďalšími dôležitými prvkami sú referenčné laboratória EÚ a referenčné centrá financované Komisiou, preskúmanie zdrojov na kontrolu v členských štátoch vykonávané audítormi Komisie, a odborná príprava vnútroštátnych úradníkov vykonávajúcich právne predpisy EÚ týkajúce sa potravinového reťazca. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem naďalej pracovať na zefektívnení týchto nástrojov, čím sa zlepšia záruky pre spotrebiteľov v EÚ, že všetky dovážané potraviny sú bezpečné.

Otázky Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

6. Dobré životné podmienky zvierat sa čoraz častejšie považujú za prioritu pre občanov. Ako by ste ako dezignovaný komisár reagovali na rastúci dopyt po prísnejších normách v oblasti dobrých životných podmienok zvierat a zároveň riešili udržateľnosť, hospodárske aspekty a postoje poľnohospodárov? Ako plánujete modernizovať súčasné predpisy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat? Ktoré nové prvky by ste chceli posúdiť a riešiť? Aké legislatívne návrhy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat plánujete predložiť? Ako okrem toho plánujete preskúmať a riešiť rôzne úrovne dodržiavania a presadzovania súčasných právnych predpisov v členských štátoch EÚ a zabezpečiť, aby nové regulačné návrhy, ako aj lepšie presadzovanie predpisov zaistili rovnaké podmienky a neohrozovali konkurencieschopnosť poľnohospodárov v EÚ?

Ako sa uvádza v mojom poverovacom liste, ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, zmodernizujem pravidlá týkajúce sa noriem v oblasti dobrých životných podmienok zvierat na základe našich existujúcich právnych predpisov. Urobím to v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami, pričom zohľadním udržateľnosť, etické, vedecké a hospodárske aspekty, ako aj obavy týkajúce sa konkurencieschopnosti európskych poľnohospodárov a očakávania občanov. Pevne verím, že konkurencieschopnosť poľnohospodárstva EÚ treba zachovať. Tento cieľ sa musí premietnuť do našich budúcich právnych predpisov.

Postoj k dobrým životným podmienkam hospodárskych zvierat musí byť vyvážený, zohľadňovať sociálno-ekonomické kritériá a konkurencieschopnosť a musí sa zakladať na spoľahlivých dôkazoch. V nadväznosti na európsku iniciatívu občanov s názvom *End the Cage Age* (Skončujeme s klietkovým chovom) si postupné rušenie klietok pre zvieratá s vhodnými prechodnými obdobiami špecifickými pre jednotlivé druhy bude vyžadovať cieleň legislatívny prístup a sprievodné opatrenia, ktoré podporia zainteresované strany pri uskutočňovaní tohto prechodu udržateľným a ekonomicky životaschopným spôsobom, čím sa bude chrániť konkurencieschopnosť európskych poľnohospodárov.

V záujme zabezpečenia rovnakých podmienok je dôležité zaistiť, aby sa normy EÚ v oblasti dobrých životných podmienok zvierat konzistentne vykonávali a presadzovali v celej Európskej únii a aby sme zintenzívnili naše opatrenia na celom svete. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem na tento účel vychádzať z prebiehajúcej práce, teda z auditov systémov úradných kontrol členských štátov a tretích krajín, z práce referenčných centier EÚ pre dobré životné podmienky zvierat a z vypracovania podrobných pravidiel, nedávno

napríklad o plavidlách na prepravu dobytku. Naďalej by som prostredníctvom rôznych nástrojov a fór úzko spolupracoval s členskými štátmi a so všetkými zainteresovanými stranami. Ak sa zistia systémové a významné problémy s vykonávaním, posilnil by som dialóg s príslušnými členskými štátmi s cieľom dosiahnuť rýchle výsledky, pričom ak je to nevyhnutné, vždy možno prijať aj opatrenia v prípade nesplnenia povinnosti.

Na celosvetovej úrovni by som naďalej presadzoval prísne medzinárodné normy, či už na multilaterálnych fórach (najmä medzinárodné normy Svetovej organizácie pre zdravie zvierat v oblasti dobrých životných podmienok zvierat), na rokovaníach s kandidátskymi krajinami na pristúpenie k EÚ, alebo prostredníctvom bilaterálnej spolupráce (napríklad kapitola o dobrých životných podmienkach zvierat v obchodných dohodách). Táto téma je dôležitá na zabezpečenie toho, aby bol dovoz živých zvierat do Únie v súlade s pravidlami EÚ alebo rovnocennými normami, čím sa bojuje proti znižovaniu noriem v oblasti dobrých životných podmienok zvierat na celosvetovej úrovni, čo bude v rozpore s očakávaniami našich občanov. Oba najnovšie legislatívne návrhy týkajúce sa dobrých životných podmienok zvierat (o preprave zvierat a dobrých životných podmienkach psov a mačiek) obsahujú požiadavky na rovnocenné normy na dovoz živých zvierat z tretích krajín do EÚ.

7. Ako by ste ako dezignovaný komisár zabezpečili, aby rastúce riziká vyplývajúce zo šírenia chorôb zvierat a antimikrobiálnej rezistencie zohrávali významnejšiu úlohu v politikách EÚ? Aký druh opatrení by ste navrhli s cieľom zabezpečiť zlepšenie zdravia zvierat a eradikáciu chorôb zvierat v celej EÚ, najmä pokiaľ ide o prevenciu chorôb, dohľad nad nimi a biologickú bezpečnosť? Ako okrem toho plánujete riešiť rastúce hrozby, ktoré predstavujú cezhraničné choroby, a koordináciu medzi členskými štátmi EÚ? Ako by ste zaručili, že budúca Komisia zabezpečí primerané financovanie a zdroje na posilnenie výskumu v oblasti vývoja cenovo dostupných vakcín na boj proti chorobám, ako je africký mor ošipaných, a prevencie šírenia chorôb, ako je katarálna horúčka oviec?

Som plne odhodlaný posilniť naše úsilie v oblasti prevencie, kontroly a eradikácie chorôb zvierat a v boji proti antimikrobiálnej rezistencii.

Prenosné choroby zvierat sa nezastavia na hraniciach. Majú významný vplyv na poľnohospodárstvo a ohrozujú potravinovú bezpečnosť v Únii. Niektoré sa môžu prenášať aj na ľudí. Prevencia a kontrola chorôb zvierat je a naďalej ostane prioritou, a to aj v záujme bezpečného fungovania jednotného trhu. Preto, ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, zabezpečím, aby sa náš spoľahlivý systém prevencie, kontroly a eradikácie chorôb zvierat riadne vykonával v celej EÚ. S podporou Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín vypracujeme a zavedieme vedecky podložené opatrenia na prevenciu a kontrolu šírenia chorôb zvierat. V spolupráci s Európskym úradom pre bezpečnosť potravín a Európskym centrom pre prevenciu a kontrolu chorôb sa zameriame aj na zoonotické ochorenia, ako je aviárna influenza. Osobitnú pozornosť by som venoval chorobám prenášaným vektormi, ktoré predstavujú rastúce riziko v dôsledku zmeny klímy, zvýšeného pohybu tovaru a osôb cez hranice a užšieho kontaktu medzi ľuďmi a voľne žijúcou zverou. V úzkej spolupráci s členskými štátmi by som na riešenie šírenia chorôb zvierat naďalej využíval všetky nástroje, ktoré máme k dispozícii, vrátane núdzových tímov Spoločenstva pre oblasť veterinárnej medicíny. S komisárom pre poľnohospodárstvo a potraviny budem spolupracovať na tom, aby spoločná poľnohospodárska politika zahŕňala komplexný súbor nástrojov, ktoré pomôžu poľnohospodárom predchádzať hospodárskym dôsledkom chorôb zvierat a zmiernovať ich a posilňovať biologickú bezpečnosť v poľnohospodárskych podnikoch.

Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, nesústredil by som sa výlučne na choroby zvierat. Významným problémom pre zdravie ľudí, zvierat a rastlín, vhodnosť potravín a potravinovú bezpečnosť a životné prostredie je aj antimikrobiálna rezistencia. Vo veterinárnom sektore Únia dosiahla zníženie používania antimikrobiálnych látok. Členské štáty každoročne nahlasujú údaje o predaji a používaní veterinárnych antimikrobiálnych látok. V tejto oblasti politika EÚ už prináša výsledky – v predaji antimikrobiálnych látok pre zvieratá sa už dosiahol pokles o vyše polovicu z očakávaného poklesu stanoveného v stratégii Z farmy na stôl. Hneď, ako sa budú dať priebežne určiť trendy v predaji a používaní, budeme schopní posúdiť potrebu dodatočných cielených opatrení.

V súlade s politikou obozretného používania antimikrobík musia krajiny mimo EÚ, ktoré chcú vyvážať zvieratá a živočíšne produkty do Únie, dodržiavať naše pravidlá a nesmú používať antimikrobiká na podporu rastu ani antimikrobiká vyhradené v EÚ na liečbu infekcií u ľudí. Bude treba naďalej monitorovať antimikrobiálnu rezistenciu u hlavných druhov zvierat chovaných v EÚ a určených na výrobu potravín (hydina, ošipané a hovädzí dobytky). Mali by sme tiež zintenzívniť spoluprácu s členskými štátmi na cielených programoch dohľadu (napr. v prípade živočíchov akvakultúry) a nabádať členské štáty, aby zaviedli integrovaný dohľad nad antimikrobiálnou rezistenciou a spotrebou antimikrobiálnych látok s využitím prístupu „jedno zdravie“. Preskúvam aj pravidlá dovozu voľne žijúcich zvierat.

Na úrovni EÚ existujú harmonizované opatrenia na včasné zisťovanie chorôb zvierat vďaka dobre vyvinutému systému oznamovania chorôb zvierat a podávania správ o nich a zavedenému dohľadu vo všetkých členských štátoch. Oznamovanie chorôb zvierat a podávanie správ o nich by sme mali naďalej zlepšovať prostredníctvom nových funkcií informačného systému o chorobách zvierat. Je tiež dôležité vykonávať čo najmenej dvojitej práce a zabezpečiť konzistentné údaje naprieč platformami prostredníctvom interoperability nášho informačného systému so systémom oznamovania Svetovej organizácie pre zdravie zvierat. Sieť laboratórií Únie pre zdravie zvierat zabezpečuje kvalitnú a harmonizovanú diagnostiku na účely včasného zisťovania chorôb zvierat a účinného dohľadu nad nimi. Vďaka vedeckej podpore Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín a v úzkej spolupráci s ním by som sa zameril na spoľahlivé a vedecky podložené opatrenia. Na správne vykonávanie opatrení EÚ v členských štátoch je nevyhnutná dobre vyškolená pracovná sila, a preto je dôležité naďalej zvyšovať kapacitu na úrovni členských štátov odbornou prípravou úradníkov v oblasti dohľadu, kontroly chorôb, biologickej bezpečnosti a dodržiavania pravidiel EÚ v oblasti zdravia zvierat. Naše audity týkajúce sa zdravia zvierat by mali naďalej slúžiť ako podklad pre vykonávanie pravidiel EÚ, a to identifikáciou prekážok, výziev a osvedčených postupov, keďže účinné audity majú zásadný význam pre zabezpečenie tvorby politik založenej na dôkazoch a informovaného rozhodovania.

Šíreniu chorôb zvierat v celej EÚ môžeme zabrániť len úzkou spolupracou a koordináciou medzi členskými štátmi. V tomto procese zohrávajú významnú úlohu Stály výbor pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá a sieť hlavných veterinárnych lekárov. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem sa usilovať aj o úzku koordináciu s kľúčovými medzinárodnými normalizačnými orgánmi, ako je Svetová organizácia pre zdravie zvierat. Posilnil by som širší globálny a regionálny prístup k boju proti chorobám zvierat, pričom neoddeliteľnou súčasťou by bola úzka spolupráca so susednými krajinami prostredníctvom globálneho rámca pre cezhraničné choroby zvierat a našich regionálnych projektov budovania kapacít na západnom Balkáne. Pokiaľ ide o bezpečnosť potravín, na základe skúseností z predošlých núdzových situácií by som naďalej zabezpečoval úplné vykonávanie právneho rámca EÚ na prevenciu a riadenie incidentov spôsobených potravinami.

Dôležitým nástrojom na prevenciu a kontrolu šírenia závažných chorôb zvierat je dostupnosť bezpečných a účinných vakcín. V posledných rokoch Komisia vyčlenila viac ako 20 miliónov EUR na financovanie výskumu vakcín proti africkému moru ošipaných. Zabezpečil by som, aby Komisia naďalej sprístupňovala potrebné vakcíny členským štátom a krajinám mimo EÚ z únijských bánk s vakcínami pre zvieratá, ktoré sú kľúčovým nástrojom na riadenie šírenia chorôb zvierat a reakciu naň. Pri rozhodovaní o vakcinácii hydiny musia členské štáty dodržiavať opatrenia zavedené na úrovni EÚ, ako aj opatrenia zavedené v súlade s medzinárodnými normami, aby sa pri prevencii a kontrole chorôb zabezpečilo čo najúčinnšie používanie vakcín. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem podporovať členské štáty, ktoré očkujú proti aviárnej influenze, aby nestratili prístup na trhy.

8. Hlavným faktorom pri znižovaní používania chemických prípravkov na ochranu rastlín je dostupnosť účinných a ekonomicky schodných alternatív. Ako by ste zlepšili povoľovanie biologickej kontroly a vykonávanie integrovanej ochrany proti škodcom? Ako by ste ako dezignovaný komisár podnietili vývoj biopesticidov, monitorovali ich účinnosť a podporovali ich používanie? Myslíte si, že agensy biologickej kontroly by mali podliehať zrýchleným postupom povoľovania? Myslíte si, že vo všeobecnosti je potrebné urýchliť postupy autorizácie účinných látok používaných pri výrobe prípravkov na ochranu rastlín? Ako plánujete čeliť riziku, že Európe dôjdu účinné výrobky na boj proti chorobám rastlín – najmä preto, že v niektorých regiónoch sa objavujú noví škodcovia v súvislosti so zmenou klímy? Ako by ste zabezpečili, aby Únia zostala atraktívna pre investície v tejto oblasti? Aký je Váš názor na postup autorizácie prípravkov na ochranu rastlín na základe zón EÚ?

Ak sa má zredukovať používanie chemických pesticídov, je nevyhnutné zvýšiť dostupnosť biologických a iných nízkorizikových pesticídov. V hodnotení programu REFIT z roku 2020 sa uvádza, že existujúce právne predpisy EÚ o uvádzaní pesticídov na trh sú vhodné na účely ochrany zdravia spotrebiteľov v EÚ prostredníctvom prísnych bezpečnostných noriem. To poskytuje konkrétne uistenie našim občanom, ktorých obavy sa týkajú najmä vplyvu používania pesticídov na bezpečnosť potravín, ktoré konzumujú.

Domnievam sa, že požiadavky EÚ objektívne patria medzi najprísnejšie na svete a umožňujú schvaľovanie účinných látok a autorizovanie prípravkov na ochranu rastlín v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami. Mnohé účinné látky, ktoré boli na trhu začiatkom deväťdesiatych rokov, keď boli prijaté prvé právne predpisy EÚ o pesticídoch, sú dnes zakázané, pretože nespĺňajú naše prísne bezpečnostné požiadavky na ochranu zdravia a životného prostredia. Zároveň sa na trh neustále dostávajú novo vyvinuté účinné látky s vylepšenými vlastnosťami. To ukazuje, že EÚ zostáva atraktívnym miestom pre inovácie a vývoj v oblasti ochrany rastlín, a poskytuje uistenie, že spoločnosti budú na trh EÚ naďalej prinášať nové výrobky.

Konkrétnejšie, podľa existujúcich právnych predpisov sa dostupnosť biologickej kontroly a nízkorizikových látok za posledné desaťročie zvýšila o 125 %. Približne polovica žiadostí o schválenie nových účinných látok sa týka biopesticídov. Nedávnymi krokmi sa zjednodušili požiadavky na údaje a metódy posudzovania pesticídov na základe mikroorganizmov, pričom ich doplnili osobitné usmernenia pre iné látky biologickej kontroly, ako sú rastlinné výťažky a feromóny, s cieľom uľahčiť žiadateľom zostavovanie dokumentácie a hodnotiteľom rizika jej preskúmanie.

Uvedomujem si, že oneskorenia v schvaľovacích postupoch bránia prístupu inovatívnych biopesticídov na trh. Čiastočne je to spôsobené tým, že v niektorých členských štátoch a na úrade EFSA sa odborné znalosti o hodnotení rizika v súvislosti s biopesticídmi ešte stále budujú. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, som odhodlaný naďalej sa usilovať o zvýšenie odborných znalostí a zdrojov členských štátov a nabádať vnútroštátne orgány, aby prioritizovali hodnotenie rizika biopesticídov. Potenciálni žiadatelia majú pred predložením dokumentácie k žiadosti právo na poradenstvo, a preto vyzvem členské štáty, aby venovali pozornosť osobitným potrebám malých a stredných podnikov (MSP) pri príprave dokumentácie k žiadosti a zvýšili účasť úradu EFSA na stretnutiach so žiadateľmi pred predložením žiadosti, čo môže pozitívne ovplyvniť kvalitu dokumentácie, uľahčiť následné hodnotenie rizika členskými štátmi a zmierniť ťažkosti počas partnerského preskúmania hodnotenia rizika členskými štátmi pod dohľadom úradu EFSA.

Zrýchlený postup autorizácie nízkorizikových prípravkov na ochranu rastlín, ako sú biopesticídy, je už stanovený v súčasnom nariadení o prípravkoch na ochranu rastlín, ale nevyužíva sa dostatočne. Členské štáty tiež nedostatočne využívajú vzájomné uznávanie autorizácií výrobkov a zónové autorizácie stanovené v nariadení. Európsky parlament a Rada sa pri prijímaní nariadenia vedome rozhodli ponechať zodpovednosť za autorizáciu prípravkov na ochranu rastlín na členské štáty, zatiaľ čo na úrovni EÚ sa schvaľujú len účinné látky. V súlade so zásadou subsidiarity tento prístup umožňuje členským štátom zohľadniť pri autorizáciách jednotlivých pesticídov rôzne agroekologické okolnosti na ich vlastnom území. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, prirodzene by som sa naďalej usiloval, aby Komisia stále a čoraz intenzívnejšie pomáhala členským štátom pri povoľovaní výrobkov, vzájomnom uznávaní a zónovej spolupráci.

Významný potenciál znížiť riziká vyplývajúce z používania pesticídov majú aj digitálne nástroje a techniky presnej aplikácie, ktorými sa redukuje množstvo pesticídov potrebných na ochranu plodín. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, pracoval by som na začlenení týchto technológií do procesu hodnotenia rizika, aby sa pred prijatím rozhodnutí o schválení pesticídov plne zohľadnili. Okrem podpory inovácií a modernizácie zariadení na aplikáciu pesticídov sa tým poľnohospodárom umožní dosiahnuť lepší účinok s menším množstvom pesticídov a ušetriť. Mám v úmysle spolupracovať s komisárom pre poľnohospodárstvo a potraviny s cieľom podporiť pomoc pre poľnohospodárov pri prechode na digitálne a presné techniky. Veľmi dobre si uvedomujem, že pesticídy nevyhnutne patria medzi prostriedky, ktoré poľnohospodári využívajú na ochranu svojich plodín, a v relevantných prípadoch zamýšľam zabezpečiť, aby Komisia v kontexte rozhodovacieho procesu o obnovení schválenia pesticídov veľmi dôkladne zvažila dostupnosť alternatív.

Okrem toho je dôležité posilniť postupy na ochranu plodín, ktoré znižujú potrebu chemických pesticídov, ako je napríklad integrovaná ochrana proti škodcom. Vhodným kandidátom na jeden z plánovaných dialógov o vykonávaní v rámci tohto portfólia by bolo spojiť členské štáty a iné zainteresované strany s cieľom preskúmať, ako zlepšiť vykonávanie smernice o udržateľnom používaní pesticídov. Okrem dialógu so zainteresovanými stranami sa od budúceho roka budú vykonávať aj kontroly členských štátov s cieľom overiť, ako sa smernica vykonáva v praxi. Mojmým zámerom je viesť dialóg so zainteresovanými stranami a preskúmať výsledky plánovaných kontrol pred rozhodnutím o najlepšom ďalšom postupe.

Otázky Výboru pre priemysel, výskum a energetiku

9. Aké konkrétne opatrenia plánujete na ďalšiu diverzifikáciu dodávateľských reťazcov a posilnenie konkurencieschopnosti sektora zdravotníctva? Ako plánujete riešiť závažný nedostatok liekov a zdravotníckych pomôcok v kontexte aktu o kritických liekoch? Aké ďalšie opatrenia navrhnete na zabezpečenie dostupnosti a konkurencieschopnosti zdravotníckych pomôcok? Aké opatrenia by podľa Vás mali byť zahrnuté do nového európskeho aktu o biotechnológiách a akčného plánu pre kybernetickú bezpečnosť nemocníc a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti? Ako máte v úmysle dokončiť európsky priestor pre zdravotné údaje?

Silný a konkurencieschopný sektor zdravotníctva je dôležitý, aby naše systémy zdravotnej starostlivosti fungovali a aby sa dalo reagovať na potreby pacientov. Farmaceutický sektor EÚ sa opiera o silnú výrobnú základňu, ktorá priamo zamestnáva 937 000 ľudí a rozvíja vedecké a výskumné odborné znalosti. Ak sa potvrdí moja nominácia, budem pracovať na posilnení konkurencieschopnosti farmaceutického sektora EÚ, najmä spoluprácou so

spoluzákonodarcami s cieľom dokončiť ambicióznú farmaceutickú reformu, ktorá zahŕňa skrátené a zjednodušené postupy povoľovania, regulačnú podporu pre spoločnosti vyvíjajúce nové lieky (najmä MSP a startupy) a podporu nových prístupov, ako sú regulačné sandboxy.

Nedostatok kritických liekov predstavuje vážny problém, čo Európsky parlament uznal už v roku 2020. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem pokračovať v prístupe stanovenom v oznámení Komisie z roku 2023 o riešení nedostatku liekov v EÚ. Mojou najvyššou prioritou v tejto súvislosti bude podpora spoluzákonodarcov pri prijímaní reformy farmaceutických právnych predpisov. Navrhujú sa v nej plány na predchádzanie nedostatku liekov na strane spoločností, včasné varovanie pred nedostatkom liekov a ich stiahnutím z trhu a intenzívnejšia koordinácia na úrovni EÚ, ako aj spôsob identifikácie liekov, ktoré sa majú v EÚ považovať za kritické. Aktualizujem únijný zoznam kritických liekov a preskúvam spôsoby, ako možno tento problém vyriešiť verejným obstarávaním.

Ako sa podrobne uvádza v odpovedi na otázku 3, ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, doplním opatrenia farmaceutickej reformy tým, že zaistím pokrok v prípravách aktu o kritických liekoch s cieľom zabezpečiť koordinovaný a bezpečný prístup k riešeniu závažného nedostatku kritických liekov, pričom zohľadním odporúčania Aliancie pre kritické lieky.

Jedným z najrozmanitejších a najinovatívnejších odvetví EÚ je odvetvie zdravotníckych pomôcok, keďže v oblasti zdravotníckych technológií pôsobí viac ako 37 000 spoločností s vyše 695 000 zamestnancami, pričom 95 % týchto spoločností sú MSP. Ukázalo sa, že prechod na nový regulačný rámec EÚ prijatý v roku 2017 je náročnejší, než sa očakávalo. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, mojou prioritou bude ukončiť prebiehajúce ciele hodnotenie súčasných nariadení a získať dôkazy o potrebe potenciálnych legislatívnych zmien, a to so zreteľom na minuloročné uznesenie Európskeho parlamentu. Mojm cieľom by bola podpora inovácií a zabezpečenie dostupnosti pomôcok na zaistenie vysokokvalitnej starostlivosti o pacientov vrátane pomôcok na ojedinelé ochorenia určených pre malé skupiny pacientov. Zameriam sa na zlepšenie predvídateľnosti a na potrebu znížiť náklady a administratívnu záťaž, najmä pre MSP.

Ako som vysvetlil aj v odpovedi na otázku 3, ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, jednou z mojich hlavných priorit bude predložiť ambiciózný akt o biotechnológiách spojený so širšou stratégiou pre európske vedy o živej prírode, aby sa sektor biotechnológií EÚ opäť stal svetovým lídrom, a to aj na základe odporúčaní, ktoré načrtnol pán profesor Draghi. Budúci akt o biotechnológiách by podporil výskum a inovácie stimulovaním investícií do strategických oblastí, ako je klinický vývoj a nové výrobné technológie, a to aj v prípade biologických liekov. Mohol by sa zamerať na to, ako pomôcť bioinovačným spoločnostiam vo všeobecnosti, ale aj na ďalšie zjednodušenie regulačných postupov v konkrétnych sektoroch, samozrejme vrátane zdravotníctva. Ďalšou oblasťou, ktorú by bolo vhodné preskúmať, je prístup k umelej inteligencii a veľkým dátam, ako aj rozvoj zručností. Osobitnú pozornosť by sme mali venovať MSP, startupom a spinoffom, ktoré sú kľúčovými hnacími silami inovácií v oblasti biotechnológií, ale v Európe často čelia ťažkostiam s rozširovaním a uvádzaním výsledkov výskumu na trh.

S výkonnou podpredsedníčkou pre technologickú suverenitu, bezpečnosť a demokraciu budem počas prvých 100 dní mandátu pracovať na európskom akčnom pláne pre kybernetickú bezpečnosť nemocníc a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti s cieľom chrániť náš sektor zdravotnej starostlivosti, v ktorom môže byť kybernetický útok otázkou života a smrti. Systémy zdravotnej starostlivosti sa čoraz častejšie stávajú terčom páchatel'ov počítačovej kriminality a ransomvérových gangov. Každý dvanásty kybernetický útok sa zameriava na nemocnice a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, pričom 54 % incidentov zahŕňa ransomvér a 30 % cieľi na údaje o pacientoch. Takéto útoky mimoriadne závažne vplývajú na systémy zdravotnej starostlivosti, pretože môžu narušiť schopnosť nemocníc poskytovať starostlivosť a ohroziť citlivé zdravotné údaje. Akčný plán bude vychádzať z existujúceho rámca kybernetickej bezpečnosti a jeho cieľom bude podporiť kybernetickú odolnosť nemocníc a zdravotníckych zariadení. Orgány na všetkých úrovniach a celý sektor budú musieť spolupracovať na zlepšení odhaľovania hrozieb, pripravenosti, odstrašovania a reakcie na krízu.

Práca Parlamentu na úspešnom ukončení rokovaní o nariadení o európskom priestore pre zdravotné údaje začiatkom tohto roka predstavuje vynikajúci odrazový mostík pre budúcu prácu. Európsky priestor pre zdravotné údaje je základnou súčasťou európskej zdravotnej únie, ktorá uľahčí využívanie pokročilých technológií vrátane umelej inteligencie v prospech pacientov, zdravotníckych pracovníkov, univerzít a celého sektora a zároveň zabezpečí najvyššiu ochranu údajov pacientov. Teraz nadišiel čas na jeho úplné vykonávanie v praxi. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, na základe harmonogramu v nariadení sa zameriam sa na zavedenie opatrení v rámci pôsobnosti Komisie vrátane potrebných noriem a usmernení a na zaistenie vývoja bezpečných a spoľahlivých digitálnych infraštruktúr EÚ s cieľom uľahčiť cezhraničný prístup k zdravotným údajom a bezpečné využívanie

zdravotných údajov na výskum a tvorbu politík. Osobitnú pozornosť by som venoval tomu, aby sa táto kľúčová iniciatíva posunula smerom k realizácii.

Otázky Podvýboru pre verejné zdravie

10. Ako hodláte pracovať na preventívnom zdraví ako jednej z kľúčových oblastí a zabezpečiť komplexný prístup k podpore zdravia a prevencii chorôb počas celého života? V tejto súvislosti boli počas predošlého mandátu prisľúbené mnohé návrhy v rámci európskeho plánu na boj proti rakovine, ale predchádzajúca Komisia ich nepredložila. Zaväzujete sa splniť chýbajúce opatrenia a ciele v rámci tohto plánu, ktoré zahŕňajú okrem iného preskúmanie príslušných právnych predpisov týkajúcich sa tabaku (vrátane boja proti novým výrobkom, ako sú vaporizéry), návrhy týkajúce sa označovania a zdravotné varovania na alkoholických nápojoch? Pokiaľ ide o iné neprenosné ochorenia, môžete uviesť hlavné prvky, ktoré predložíte v súvislosti so spoločným prístupom v týchto oblastiach? Budete sa naďalej zameriavať na zvýšenie imunizácie a očkovania ako kľúčových zložiek tohto úsilia? Mohli by ste okrem opatrení uvedených vo Vašom poverovacom liste podrobnejšie uviesť ďalšie kroky, ktoré prijmete v súvislosti s prevenciou v oblasti duševného zdravia a vykonávaním stratégie pre duševné zdravie? Zaväzujete sa vykonať revíziu nariadenia o zdravotníckych pomôckach a ako zabezpečíte ich cenovú dostupnosť, dostupnosť, bezpečnosť a predchádzanie ich nedostatku?

Neprenosné ochorenia v súčasnosti predstavujú takmer 80 % zaťaženia chorobami v EÚ a sú hlavnou príčinou úmrtnosti v EÚ. Predpokladá sa, že tieto hlboko znepokojujúce čísla sa v dôsledku demografických vzorcov v EÚ s rýchlo starnúcim obyvateľstvom zvýšia. Tieto choroby znižujú kvalitu života ľudí, ovplyvňujú strednú dĺžku života, prehĺbujú sociálne a ekonomické nerovnosti a výrazne vplývajú na systémy zdravotnej starostlivosti a hospodárstva členských štátov, pričom predstavujú najväčší podiel nákladov na zdravotnú starostlivosť v krajinách OECD.

Európsky parlament venuje tejto otázke osobitnú pozornosť. Plne súhlasím, že prevencia je najúčinnjším spôsobom, ako obmedziť výskyt neprenosných ochorení a zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť našich systémov zdravotnej starostlivosti. Rôzne neprenosné ochorenia spájajú mnohé identické determinanty zdravia (napríklad fyzická aktivita alebo výživa) a rizikové faktory (napríklad užívanie tabaku alebo škodlivé užívanie alkoholu). Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem sa preto zaoberať konkrétnymi problémami, ktoré tieto choroby prinášajú, a to prierezovým prístupom k celoživotnej prevencii, pričom budem vychádzať z existujúcich opatrení na podporu zdravia a prevenciu chorôb. Tento prierezový prístup bude najúčinnším spôsobom podpory účinných a udržateľných opatrení v oblasti verejného zdravia.

Hlavnou zložkou tohto prierezového prístupu by malo byť riešenie kardiovaskulárnych ochorení. Tie sú najčastejšou príčinou úmrtnosti a popredným faktorom zlého zdravotného stavu a zdravotného postihnutia v EÚ – kardiovaskulárne ochorenia spolu s rakovinou spôsobujú viac ako polovicu predčasných úmrtí v Európe. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem sa snažiť nadviazať na existujúce opatrenia v spolupráci s členskými štátmi, ako sú spoločné opatrenia v oblasti kardiovaskulárnych ochorení a cukrovky, a ďalej sa zaoberať súvislosťami s determinantmi zdravia, rizikovými faktormi a chronickými ochoreniami, ako je obezita. Osobitný dôraz by sa mohol klásť na zlepšenie prevencie a včasné odhaľovanie kardiovaskulárnych ochorení. Na tento účel by sa mohli naplno využiť riešenia v oblasti digitálneho zdravia vrátane umelej inteligencie, čo by prinieslo pacientom v EÚ najnovšie technológie na presnú diagnostiku a liečbu.

Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem v tomto rámci presadzovať vykonávanie európskeho plánu na boj proti rakovine. Boj proti rakovine ostáva jednou z najväčších výziev našej doby, ako opäť zdôraznil Európsky parlament vo svojom uznesení z roku 2022. K dnešnému dňu sa vykonalo alebo prebieha viac ako 90 % opatrení v rámci plánu na boj proti rakovine. Práca na realizácii plánu a jeho veľmi ambiciózných opatrení však musí pokračovať spolu s vami, s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami. Na budúci rok by sa malo dokončiť piate vydanie Európskeho kódexu proti rakovine, ktoré ľuďom umožní znížiť ich individuálne riziko rakoviny, a ďalším krokom bude sieť centier EÚ pre komplexný prístup k rakovine, ktorá do roku 2028 prepojí 100 multidisciplinárnych štruktúr, ktoré riadia všetky aspekty onkologickej starostlivosti, výskumu a špecializovanej lekárskej odbornej prípravy. Okrem toho sa na roky 2026 až 2028 plánuje vydanie usmernení a systémov zabezpečovania kvality v oblasti starostlivosti o pacientov s rakovinou pľúc, prostaty a žalúdka s cieľom podporiť členské štáty pri zavádzaní nových skríningových metód, čo umožní skoršiu diagnostiku, ktorá môže zachrániť životy.

Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, súčasťou mojej práce na pokroku v komplexnom prístupe k podpore zdravia a prevencii chorôb by bola revízia právnych predpisov o kontrole tabaku na základe prebiehajúceho hodnotenia, v súlade s uznesením Európskeho parlamentu z roku 2022. Jedným z bodov, na ktoré sa prebiehajúce

hodnotenie zameriava, je používanie nových tabakových a súvisiacich výrobkov, ako sú elektronické cigarety, a závislosť od nikotínu. Tento aspekt je nevyhnutný na lepšiu ochranu detí, mladých ľudí a občanov vo všeobecnosti pred negatívnymi účinkami týchto výrobkov. Keď Rada prijme navrhované odporúčanie o prostredí bez dymu a aerosólov, takisto by som chcel podporiť jeho vykonávanie. Vo všeobecnosti sa domnievam, že sa musíme zamyslieť nad tým, ako zmeniť naratív o rizikových faktoroch vrátane alkoholu a ekonomických determinantoch zdravia. Spoločenské postoje môžu byť kľúčovou hnacou silou zmeny.

Jedným z najúčinnějších a nákladovo najefektívnejších preventívnych opatrení je očkovanie. Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, v rámci právomocí Únie prijmem opatrenia na boj proti dezinformáciám a váhavosti v očkovaní, na monitorovanie zaočkovanosti v členských štátoch, podporu očkovacích kampaní a pomoc členským štátom pri kontrole možného šírenia ochorenia. Preskúmam spôsoby, ako pomôcť členským štátom riešiť štrukturálne prekážky očkovania, a to od znižovania nákladov cez zlepšovanie prístupu k očkovacím látkam až po riešenie administratívnych zábran a podporu využívania elektronických registrov. Napríklad nedávno prijaté odporúčanie Rady o onkologických ochoreniach, ktorým sa dá predchádzať očkovaním, pomôže členským štátom zvýšiť zaočkovanosť dievčat a chlapcov proti ľudským papilomavírusom a zaočkovanosť proti vírusu hepatitídy B u zasiahnutých skupín obyvateľstva. Implementácia odporúčania by priniesla skutočnú zmenu.

Ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, budem naďalej pracovať aj na oblasti duševného zdravia, ktorá je pre našich občanov veľmi dôležitá. Už pred pandemiou COVID-19 postihovali problémy s duševným zdravím približne každého šiesteho občana v EÚ, čo stálo 600 miliárd EUR, inými slovami viac ako 4 % nášho HDP. Európsky parlament uznal, že lepšie duševné zdravie je sociálnou aj ekonomickou nevyhnutnosťou, a ja by som chcel pokročiť v opatreniach stanovených v oznámení o komplexnom prístupe k duševnému zdraviu z roku 2023. Dvadsať stanovených hlavných iniciatív sa buď vykonáva, alebo sa už dokončili, ale musíme naďalej spolupracovať s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami. Komplexný prístup k duševnému zdraviu sa už dôrazne zameriava na deti a mladých ľudí, ktorých postihujú poruchy duševného zdravia čoraz viac – v roku 2021 trpel duševnou poruchou každý piaty adolescent. Hoci digitálna transformácia očividne prináša obrovské výhody, nemôžeme prehliadať jej nevýhody. Preto potrebujeme bezpečnejší a zdravší digitálny priestor pre deti, ktorý rieši riziká nadmernej prítomnosti na internete a používania sociálnych médií, prístupu k nezákonnému alebo nevhodnému obsahu a kybernetického šikanovania. Politické usmernenia zahŕňajú osobitné zameranie na túto oblasť. Budem spolupracovať s výkonnou podpredsedníčkou pre technologickú suverenitu, bezpečnosť a demokraciu, komisárkou pre rovnosť a komisárom pre medzigeneračnú spravodlivosť, mládež, kultúru a šport a povediem celoeurópske vyšetrenie širšieho vplyvu sociálnych médií na blaho ľudí s osobitným zameraním na deti a mladých ľudí. Potrebujeme silnú dôkazovú základňu, na ktorej možno postaviť diskusiu, a preto sa začalo pracovať aj na súbore preventívnych nástrojov pre deti, ktorý pomôže zmapovať a riešiť vplyv času stráveného pred obrazovkou a sociálnych médií.

Ako sa podrobne uvádza v mojich odpovediach na otázky 9 a 3, ak sa potvrdí moja nominácia na komisára, uprednostním prebiehajúce hodnotenie regulačného rámca pre zdravotnícke pomôcky a zvažím možné legislatívne zmeny s cieľom zabezpečiť, aby rámec podporoval inovácie a dostupnosť pomôcok na zabezpečenie vysokokvalitnej starostlivosti o pacientov vrátane detí. V tomto kontexte by som sa zameril na potrebu znížiť náklady a administratívnu záťaž, najmä pre MSP.